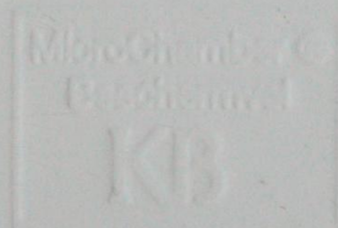

Snaek

DE

KLE

KL

Vertoont op

t' A

Jacob Lesc

Snaekse Schaking
VAN
DE JUFFER
IN DE
KLEER-BEN;
KLUCHT-SPEL.

Vertoont op d'Amsterdamsche Schouwburgh.

t'AMSTERDAM,
By *Jacob Lescailje*, Boekverkooper op de Middeldam, naast de Vismarkt, 1669.

VERTOONDERS.

Joost Schraper, Stief-vader van Klaer Graeghgetrout.

Trijn Quaetkop, zijn vrou, Moeder van Klaer.

Klaer Graeghgetrout, een jonge Juffer.

Ernst Grootmoedt, Vryer van Klaer.

Gijs Geltziek, de kruyer, omgekocht van Ernst.

Brecht Noodthulp, meyt van Trijn, ten dienst van Klaer.

Adriaen Stille-geest, oude Vryer, zusters zoon van Joost.

Maey Zorghveel, zuster van Joost, moeder van Adriaen.

SNAEKSE SCHAKING VAN DE JUFFER IN DE KLEER-BEN.

EERSTE UYTKOMST.

Iooſt. Trijn.

El Lieſſte, 'k moet weêr winſt bejagen.
Trijn. Eerſt dienje my dan wel te vragen
Of ik u mantel geven wil.
Iooſt. Als 't u belieft.
Trijn. 'k Heb nu een gril,
't Hooft ſtaetme dwars, dies moetje letten
Op my, en daer jou ook na ſetten.
Daer is de vloo-lap. Paſt me dra
Weêrom te komen t'huys; want na
Het zeven uren is geſlagen,
Zult gy 't vertoeven u beklagen.
Iooſt. 'k Zal niet lang uyt zijn. Paſt op Klaer,
En let op 't huys.
Trijn. Wel kurke vaêr,
Bruy heen maer, en doe jy jou dingen,
Ik weet met haer wel om te ſpringen.
Iooſt. Goên dagh wijf.

Trijn. Drinktme niet te veel,
Of wacht weêr knorren voor uw deel. *Ioost binnen.*

Klaer uyt.

Daer komt de murwe, slappe, wieke
Bleekvijst aen slurven. Vryer-zieke,
Min-rijpe kleuter, benje al
Van 't bedt geraekt?

Klaer. Ja, Moeder, zal
Ik geen verschooning van mijn linnen
Ontfangen?

Trijn. Wacht wat, stelt jou zinnen
Zoo lang geruſt, tot ik 't jou geef.

Klaer. 't Verdriet my langer dat ik leef,
Om dat ik staegh u dus hoor grauwen.

Trijn. Die brokjes schijnen hart te kauwen;
Maer al zoo lang jy niet en krijght
Stokslagen, ra ik dat jy zwijght,
Of 'k lapje strax wel op jou koonen.
Jy zult jou als een dochter toonen,
Die op mijn wenken is gereet
Te dienen. Draeght u wel, jy weet
Dat ik het niet begeer te lyen,
Dat Errenst na u uyt komt vryen,
Hy brengt te weynig gelt ter baen.
Had jy noch zin in Adriaen,
Daer zijn zeer veele ronde stukken,
Dat hylik zou noch kunnen lukken.

Klaer. Neen Moeder, ik begeer niet an
Een lelijk, oudt, en gierigh man,
Om 's werrelts goet my te verhangen.

Trijn. Zoo zal jou bakhuys vliegen vangen.
Spreek jy my tegen? Dat 's 'er voor, *Trijn slaet Klaer.*

Klaer. Och my, och! och!
Trijn. Zoo 'k u weêr hoor,
Gy zult noch meer van d'opslagh proeven.
Jy maekt my 't hooft op losse schroeven,
Om dat je my dus wederstaet;
Ind en ik u maer wat toelaet,
Zoo spreek jy my gedurigh tegen.
Klaer. Wel Moeder, wat kan u bewegen
My dus te hand'len? Ik doe niet
't Geen schand'lijk is.
Trijn. Zoo ik u liet
Begaen, gy zout wel anders leven,
En, opgetooit, u staegh begeven
Voor deur en venster, om alzoo
Als stom te spreken, Vryers, 'k noo
Jou uyt, ik zou zoo garen trouwen.
Maer 'k hou die aep noch in de mouwen,
Om dat 'k jou jeugt, dus weeligh, spaer,
En tot meer ouderdom bewaer,
Jy zout te licht jou zinnen zetten,
Dat moet ik u noch wat beletten.
'k Zorgh veur jou als mijn eenig kint.
Klaer. ,, Ja, om mijn Vaders erref-splint
,, Lang te gebruyken als het uwe.
Trijn. Wilt voor my zullek momp'len schuwen,
Spreekt uyt de mondt, dat ik 't versta.
Of wilt gy dat 'k u weêr wat sla?
Klaer. De waerheyt moet men hier niet zeggen.
Trijn. Gy kunt uw woorden niet beleggen,
Noch schikken u, met wien gy spreekt.
Ziet datje niet te los uytbreekt,
In bitse woorden, of ik sweerje,

't Zal anders haep'ren.
Klaer. Hoe! ik eerje
Zoo veel ik kan.
Tryn. Ia pasſ'lijk ook.
Zwijgh ſtil, en maekt my niet meer ſpook
Van uytgaen, of van voor te prijken.
Ik moet nu na de kleeren kijken.
Kom volgtme, ziet hoe dat ik 't ſtell,
En teykent aen als ikſe tell'.
Klaer. Wel Moeder, 'k ſchikme na uw' willen.
Trijn. Dat wil ik, zonder veel bedillen. *binnen.*

TWEEDE UYTKOMST.

Ernſt. Gijs.

ZOo is het Gijs, als ik jou eer]
Vertelt heb; s'houden Klaertje meer
Om 't gelt, datz' heeft om af te leven,
Als om haer eerlijk uyt te geven.
Waerom ben ik haer doch niet waert?
Ik heb haeſt zoo veel gelt vergaert,
Als zy heeft van haer vaders wegen;
Maer om 't genot zijn zy my tegen.
Men ſpreekt van trou met Adriaen,
Nu zy dat niet en vind geraên;
En middlerwijl blijft zy een ſlooſje.
Kom help my nou.
Gijs. Heer, ik belooſje
Ten dienſt te zijn zoo veel ik kan,
Maer 'k waegh 'er dezen hals niet an;
'k Weet hoe Ian Dirkſes knecht dit ſmarte,
Die nam zijn meeſters zaek ter harten,

En ſtal het meysje voor zjn Heer,
Uyt huys in wagen; offer meer
Verhind'ring quam die hem mocht deeren,
Hadt hy, om 't van hem af te keeren,
Twee zak-piſtolen, wel gelaên,
By hem geſteken, zoo ging aen
Dit werk, maer hy wierdt haeſt gevangen,
En na bekent'nis opgehangen.
Neen, zulk een zaek ga ik niet an.

Ernſt. Hoe Gijs! ik hou jou vry daer van.
Dat was door dwang een Vryſter ſteelen;
Maer deeze daedt zal beter heelen:
Het Meysje wil zelfs uyt dat gat,
Daer zy, met tegenwil, lang zat,
Gelijk gevangen van haer ouders;
Dat juk wil zy nou van haer ſchouders
Afſmijten.

Gijs. Waerom zou zy niet?
Zy leeft alleen daer in verdriet,
En is daer toe te ſchoon en aerdigh.

Ernſt. Ik zal 't je zeggen, kom maer vaerdigh
My helpen. Neemt die beurs met gelt,
Veel meerder wort u toegetelt,
Indien onz' aenſlagh wil gelukken.

Gijs. Ik hou veel van die ronde ſtukken,
Maer 'k zorgh voor onheyl.

Ernſt. Niet met al:
't Is wel doorſteken, niemant zal
Ons hinder doen, j'hoeft niet te vrezen.

Gijs. 'k Neemt an, ik zel jou hulper wezen.
Wat dan gedaen? ik ben al graegh
Om dat te weten.

 Ernſt.

Ernst. 't Is van daegh
Haer was-dagh, Brechje zal haer ſtoppen
(Zoo zy Trijn Quaet-kop maer kan foppen)
In de Kleer-ben, die 's reed gemaekt.
Als nu de Moêr maer t'huys uytraekt,
(Die ziet als Argus voor en achter
Na Klaertjen om gelijk een wachter)
Dan gaen wy voort, en dekken haer
Met linnen, niemant wordt gewaer
Dat Klaertje daer leyt in geſcholen.
Dan wort aen u de zorgh bevolen,
Dewijl jy als een kruyer kruyt,
De kleeren na de Bleekers ſchuyt,
Dat jy haer uythaelt, voor het linnen,
En brengt die Ben tot mijnent binnen.
In plaets van na de ſchuyt zoo rijdt
Een ſtraetjen om. Brecht zal altijdt
U troulijk helpen, en oppaſſen,
Dat niemant ons en zal verraſſen.
Gijs. Hoe komje voort dan aen een kant?
Ernſt. 'k Stuur onze Meyt wat van der handt,
En zal mijn Lief, in manne kleeren,
Geleyden, na mijn wel begeeren,
Zoo na de wagen, die ſtaet reê.
En wil jy dan met Brechje meê?
Dat kunje doen.
Gijs. Al zou 't my rouwen,
En al zou ik aen 't Lijntje trouwen,
Ik doe het, 't is heel wel verzint.
Ernſt. 't Wort tijdt dan dat men 't werk begint.
Paſt te zes uren daer te komen,
Op deze tijdt is het genomen.

Zijt

Zijt kloek, en trou.
Gijs. Dat ben ik Heer.
Goêndagh.
Ernst. Ik zie u flus dan weêr. *binnen.*

DARDE UYTKOMST.

Brecht. Klaer.

ZOo raek jy vry van deze nukken.
Klaer. Ja, zoo deez' lift maer wil gelukken.
Brecht. 't Zel lukken, Juffrou, by aldien
Jy in de Ben kruypt, wie zal zien
Dat daer een mensch zit in verscholen?
Gijs is dit werk zoo hoog bevolen,
Geen ding en hapert. Ik moet gaen,
En dienen Errenst daet'lijk aen
Hoe 't werk leyt; dat de voerman mede
Wanneer wy komen straks is rede,
Die dient ook meê vast aen onz' snoer.
'k Ga om een bootschap, voor u moêr,
Veyns jy jou ziek. Dat gaet dan heenen. *Brecht bin.*

Trijn uyt.

Trijn. Jy bent weêr qualijk, zou ik meenen,
Of let u maer een zeere doek?
Ik meen de voering, uyt de broek
Die Errenst draeght, zou u wel helpen,
Eer pijn u 't hart quam overstelpen.
Maer neen, dat komt noch niet te pas.
Klaer. Ik wou mijn hooft wat beter was.
Trijn. Is 't anders niet, de minnevlagen
Zijn u wel licht in 't breyn geslagen.

Indien dat mal zeer deê, misschien
Zou men u noch meer quijnen zien.
Doch wouje sterven om een Vryer,
Jy maekte my dan zoo veel blyer,
Dan was ik van mijn zorgen vry.

Klaer. Ik weet wel, Moeder, dat gy my
Zoo weynigh acht.

Trijn. Zwijgh zulke woorden,
Of by aldien ik die weêr hoorden,
(Maekt my niet quaet,) het wiert u beurt.
Loopt na de kamer, zoo gy treurt,
En legt u wat te bedt, loopt binnen.
Brecht, onze Meyt, die zal het linnen
Wel aen een kant doen.

Klaer. Nu, goênacht
Mama.

Trijn. Wel hoe is 't? Klaer, ik acht
Niet datje t'avondt niet wilt eten?
Jy dient waerachtigh wat gesmeten,
Datje deez' malle grillen staekt.

Klaer. Mijn hart is met geen spijs vermaekt.

Trijn. Wel. Vast dan uyt. Wilt daer van droomen,
Waer toe jy wakend' niet kunt komen. *binnen.*

VIERDE UYTKOMST.

Ernst. Brecht.

Ernst geeft Brechje een pakje, daer in manne kleeren.

MYn waerde Brechje draeght dit meê,
En maekt dan alle dingen reê.

Brecht. Ik loop. Ik heb mijn tijdt met praten
Versuymt.

Ernst.

Ernſt. 'k Zal Gijs dan zelfs in laten.
Brecht. 'k Wenſch ons deez' aenſlagh wel gedy.
Ernſt. Zoo maek jy my, en Klaertje bly. *binnen.*

VYFDE UYTKOMST.

Iooſt. Adriaen.

OM 't geltje by malkaêr te houwen,
Wou ik jou wel aen Klaertje trouwen.
Adriaen. Ik dank jou Oom, datje my bent
Zoo toegenegen. Ik erken 't,
En zal 't mijn Moeder voor gaen dragen.
Iooſt. 'k Vertrou het zal haer wel behagen.
Adriaen. 'k Verzoek, dat wy op deze hoop,
En op jou dochters Klaertjes koop,
Eens drinken, zoo 't jou niet verveelde.
Iooſt. Wel waer?
Adriaen. Gins in het Kindt van Weelde.
Iooſt. Neef, ik heb by my munt noch kruys.
Adriaen. Ik zal 't betalen.
Iooſt. 'k Moet vroegh t'huys.
Adriaen. Als 't u belieft kunt ghy my laten:
Wy zullen ſamen maer wat praten. *binnen.*

ZESTE UYTKOMST.

Trijn. Brecht.

KLaer ging gedoekt en ziek na bedt.
'k Beveel jou 't goet, en datje let
Om 't linnen in deez' Ben te ſtoppen.
Ik zal tot Maey Zus aen gaen kloppen,
't Is hier maer over deze deur.

Zoo

Zoo u mijn Dochter roept, dient heur.
Heel lang meen ik niet uyt te blijven.
Hoe laet is 't nou?

Brecht. 'k Gis over vijven.

Trijn. 't Is wel half zes.

Brecht. Ja daer omtrent.

Trijn. Nu ik ga heen. *Trijn binnen.*

Brecht. 't Is goet. Jy bent
Hier niet te veel, maer schiet 'er over.

Klaer uyt.

Kom Juffrou Klaer.

Klaer. Hoe langs hoe grover
Gaet moeder daeghlijks my te keer.

Brecht. Nu repje uyt die kleeren weêr,
En steekje in dees Ionkers plunje.

Klaer. Jy moet my helpen.

Brecht. Hoe nae kunje
U zoo niet schikken? kom dan in. *binnen.*

ZEVENDE UYTKOMST.

Trijn, klopt. Maey, opent.

WAt dunktje Zus dat ik hier bin?

Maey. Jy doet zoo wel, nu komt doch binnen.

Trijn. Alweêr zoo bezigh met je spinnen.
'k Voegh my op het voetbankje neêr,
Hier voor de glazen, 'k kan van veer
Dan d'uytgang uyt mijn huys bespieden.

Maey. Wel jou begeerte kan geschieden.

Trijn. Ik heb maer pas een half uur tijdt
Te praten.

Maey.

Maey. Lieve Zus, je zijt
Altijdt zoo jachtigh, hoe mach 't wezen?
Trijn. Ja wel, ik ben altijdt vol vrezen,
Dat Klaertje maekt de baen onklaer.
'k Zou u nu niet bykomen, maer
Zy ley als ziek haer wat te ſlapen,
Dan zal zy niet de ſtraet begapen.
Maey. Kom in, ik doe de deur dan toe. *binnen.*

ACHTSTE UYTKOMST.

Klaer. Brecht.

Klaer in manne kleeren.

IK ben door dit verkliên al moê.
Brecht. Kom, ruſtje wat in deze kanis,
En ziet of ruym genoegh die baen is;
Kruyp in, de tijdt genaekt dat Gijs
Zal komen.
Klaer. Dit's een vreemde wijs
Van ſchaken. 't Heeft al wat te zeggen.
Sy klimt in de Ben.
Brecht. Wat zoo, jy kunt 'er pas in leggen.
Klaer. Ik waegh een kans met groot gevaer.
Brecht. In 't minſt niet, wie wort dit gewaer,
Indien jy 't zellefs niet wilt reppen.
Klaer. Waer zal ik hier mijn adem ſcheppen?
Brecht. Maer door de tienen, en dit gat.
Klaer. Ik heb 't gezien. Heb jy al wat,
Daer jy my dan meê toe zult ſtoppen?
Brecht. Ja, met dit linnen. Ik hoor kloppen.
Trijn klopt van binnen.
Kom houje ſtil, dek toe, zoo ziet

De

De drommel noch zijn moêr jou niet.
Jou Moeder zal licht daer weêr wezen,
Maer in dit werk valt niet te vrezen. *Brecht bin.*

Trijn uyt met Brecht.

Trijn. Is 't linnen in de Ben gedaen?
Brecht. Ja, Juffrou, daer zie jyze ſtaan.
Trijn. Dat 's wel, is 't al daer in gekomen?
Brecht. Ja.
Trijn. Hebje geen gerucht vernomen
Van Klaertje?
Brecht. Neen, die ſlaept noch vaſt.
Trijn. Hoe komt dat Gijs niet op en paſt,
De klok die heeft al zes geſlagen?
Jy moet hem dit dan helpen dragen
In Willems ſchuyt.
Brecht. Dat zel geſchiên.
Trijn. En laet jou dan haeſt weêrom zien,
Of anders zou je my ontſtellen.
Brecht. Ik zal. Daer hoor ik Gijs al ſchellen. *Br. bin.*

Gijs met Brecht uyt.

Trijn. Wel jy komt altijdt noch te vroegh.
Gijs. Hoe Juffrou? Ik kom tijdts genoegh,
Ten achten zal de boom eerſt ſluyten,
Dan vaert hy met zijn ſchuyt na buyten.
Trijn. Op andre tijden kom jy eer.
Gijs. Ik zal 't verbeet'ren, kom ik weêr.
Trijn. Nu, til dit vrachjen op jou wagen.
Gijs. Dit 's eêr te kruyen als te dragen.
'k Wedt ik een ſweetje krijgen zel.
Trijn. Daer is jou gelt.

Gijs.

Gijs. Het gaet jou wel.
Brecht ga je meê ?
Brecht. Dat zou ik hoopen.
Trijn. Wilt dan weêrom wat harder loopen. *binnen.*

NEGENDE UYTKOMST.

Brecht. Gijs. Ernſt.

Gijs met de Ben al kruyende.

Brecht. DIt ſtraetje deur, 't is om den hoek.
Gijs. Ik druk van angſt ſchier in mijn broek.
Brecht. Zet neêr.
Gijs. Schel an.
Brecht. Ik zie hem komen.
Ernſt. Heb jy die laſt al ingenomen ?
Gijs. Ia Heer.
Ernſt. Kom in, mijn Lief verlangt
Datz' uyt de Ben weêr lucht ontfangt. *binnen.*

TIENDE UYTKOMST.

Ernſt. Brecht. Gijs.

LOopt met dit pakje ſaem voor heenen,
Wy volgen ſtrax. *Ernſt binnen.*
Brecht. Ik rep mijn beenen,
Zy beven echter onder 't lijf.
Gijs. 't Gevarelijkſt' van ons bedrijf
Is meeſt voorby, als wy maer zwijgen,
En 't volk haeſt op de wagen krijgen.
'k Geloof dit werk wordt haeſt verzoent.
Brecht. Ik heb mijn zelfs 't gat uytgeboent.
Gijs. Gy zult by Klaertje beter woonen,

Of

Of my uw' wederliefde toonen.
Brecht. Wel meenje 't? 'k geef my over dan.
Gijs. Zel ik dan, als jou echte man,
My meugen aen jou zy verwarmen?
Brecht. Ja.
Gijs. Wel zo zel ik in mijn armen
Jou dan te nacht omvatten.
Brecht. Kom
Mijn toekomende Bruydegom,
Gaet dan jou gang.
Gijs. Zoo gaen wy slippen,
Op dat ons niemant komt bekippen. *binnen.*

ELFDE UYTKOMST.

Ernst. Klaertje, in manne kleeren.

WAt zoo mijn Lief treê aen, jy bent
Gelijk een vreemt Heer, onbekent,
En niemant zal u, in deez' kleeren,
Met pruyk en hoet als Klaertjen eeren.
Klaer. Noem my dan met de naem van Heer,
Of Neef.
Ernst. 'k Zal 't doen, op uw begeer,
En op dat niemant het zal merken.
Klaer. Ziet daer, nu is 'et weêr van 't verken:
Daer komt mijn Stiefvaêr ons te moet
Met Adriaen.
Ioost en Adriaen gaen voorby Ernst en Klaer, zonder te groeten. Ioost en Adriaen binnen.
Ernst. Zwijgh stil. Ik groet
Hem nooit, om dat hy my in 't vryen,
Zijn leven niet heeft mogen lyen.

Wy zijn voorby, gy haer ontſnapt,
Noch onbekent: nu aengeſtapt
Wat harder.
Klaer. 'k Zal op uw behagen.
Ernſt. Ik zie daer ginder al de wagen,
Die heeft al lang na ons gewacht.
Klaer. 'k Zegh nou mijn booze Moêr goênacht. *bin.*

TWAELFDE en laetſte UYTKOMST.

Adriaen. Iooſt. Trijn.

'*t* SCheen een vreemt Heer die Ernſt verzelde.
Iooſt. Ik my in 't eerſt al wat ontſtelde:
Zijn wezen zweem na onze Klaer.
Adriaen. Neen, die zal t'huys zijn.
Iooſt. 'k Denk zoo, maer
Ik vrees noch al, om dat het ſtelen
Nu zoo in zwang gaet onder veele.
Adriaen. 'k Zie Meuy Katrijn al in de deur.
Iooſt. Wel Lieſſte hoe ſta jy dus veur?
Trijn. Om dat 'k jou wacht: is dat uytblijven?
Iooſt. Nu hartje, jy en moet niet kijven.
Ik ben daer zeker vry verſchrikt.
Trijn. Neen, jy ſchijnt eerder bly verquikt.
Kan jy jou drinken niet nalaten?
Adriaen. Ik raekte met mijn Oom aen 't praten,
Aengaende goede zaken, daer
'k Zeer na verlang.
Iooſt. Het was van Klaer,
Daer ik mijn Neef aen uyt wou geven.
Trijn. Veel beter was 't, wou zy, gebleven
In hare maeghdelijke ſtaet.

 Maer

Maer t'wijl ik met haer weet geen raet,
Om dat de trou-luſt is haer leven,
Wil ikze Neef veel liever geven,
Als Ernſt.

Iooſt. Dat heb ik ook gezeyt,
En dit is by ons overleyt.
Mijn Zuſter vindt het ook geraden.
Dat wy nu eens wat verder traden
In dit geſprek, en dat men dit
Haer diende aen.

Trijn. Maer hou, zy zit
Of leyt en ſlaept, in hare kamer.
Ik zal alleen beſt haer bequamer
Opwekken gaen. *Trijn binnen, en ſtrax weêr uyt.*

Iooſt. Wel, gaet dan heen.

Trijn. Wel, wat of dit is? daer is geen
Gehoor, hoe dat ik klop, te vinden.

Iooſt. Hoe? ſteekt de ſleutel dan niet in de
Deur, of in 't ſlot?

Trijn. O neen.

Iooſt. Wel, zeght,
Weet jy ze niet? waer 's onze Brecht?

Trijn. Die 's uyt, met onze Ben vol linnen.
'k Weet zeker qualijk wat beginnen:
Zy ſlaept zoo vaſt als waer zy doodt.
Och, och!

Iooſt. Nu huyl niet, 't heeft geen noodt,
'k Zal met mijn mes het ſlot opſteken.
Iooſt en Trijn binnen, en ſtrax weêr uyt.
Waer heeft het varken haer verſteken?
Daer is zy niet.

Trijn. Z'is wech, och, och!

Hier

Hier onder ſchuylt een ſnoodt bedroch.
Ik vrees zy is my wis onttogen.
Iooſt. Wel wijf, en heb jy dan geen oogen?
Trijn. Ik heb flus juyſt eens uyt geweeſt.
Adriaen. Dit 's zeker onraet.
Iooſt. Ia ik vrees 't.
Voorzeker was zy 't die w'ontmoeten.
Trijn. Begeeft jou elk dan op jou voeten,
Om haer te zoeken, luſtigh uyt;
De eene haeſtigh na de ſchuyt,
En daer na 't linnen aen het vragen,
Voort onderzocht, of ook een wagen
Is afgereên met zulken vracht.
Ik vrees Ernſt heeft mijn kindt verkracht,
En Brecht haer in de Ben geſteken.
Iooſt. Ik zweer dat zel 'er zuur opbreken.
Adriaen. Dat 's gang.
Trijn. Ja loopt, 'k loop meê, alwaer
Ik lucht ruyk van die ritze Klaer.

U Y T.